

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE ŠKOLY

2022 - 2027

Prevence sociálně – patologických jevů

Vychází z Národní strategie primární prevence pro období 2019/2027

Základní škola, Šatov, okres Znojmo
příspěvková organizace, 671 22, Šatov 398

Ředitelka školy
Mgr. Petra Konvalinová Vlašínová

Školní metodik prevence
Mgr. Pavlína Nikolová

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy	Základní škola, Šatov, okres Znojmo, Příspěvková organizace, 671 22, Šatov 398
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Petra Konvalinová Vlašínová
Telefon na ředitele	515 22 16 74, 777 72 16 74
E-mail na ředitele	reditel@zssatov.cz

Jméno a příjmení ŠMP	Mgr. Pavlína Nikolová
Telefon	777 135 478
E-mail	nikolova@zssatov.cz

Jméno a příjmení VP	Mgr. Petra Konvalinová Vlašínová
Telefon	515 22 16 74, 777 72 16 74
E-mail	reditel@zssatov.cz

	Počet tříd
ZŠ - I stupeň	5
ZŠ - II. stupeň	4
Celkem	9

Obsah:

- A. Vymezení základních pojmů
- B. Charakteristika školy
- C. Základní cíle strategie primární prevence rizikového chování
- D. Způsob realizace
- E. Primární prevence, která je součástí ŠVP
- F. Evidence a efektivita

A. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení. Je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. přílohou dosud platných osnov a učebních plánů. Vychází z omezených časových, personálních a finančních investic se zaměřením na nejvyšší efektivitu, jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle, je naplánována tak, aby mohla být řádně uskutečňována. Přizpůsobuje se kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí. Oddaluje, brání nebo snižuje výskyt rizikových forem chování, zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Má dlouhotrvající výsledky, pojmenovává problémy z oblasti rizikových forem chování. Pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, pacientům či dětem) při zajištění jejich lidských práv a povinností. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity). Poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví,
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- e) spektrum poruch příjmu potravy
- f) negativní působení sekt
- g) sexuální rizikové chování

Aktivity školy jsou cíleně směřovány k rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence zejména v případech: traumatických zážitků – domácího násilí, šikanování, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování výchovy dítěte, experimentování s návykovými látkami (legální a nelegální návykové látky), rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnotitelných specifických programů.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

a) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika

b) selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování

c) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

B. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Šatově byla poprvé otevřena v roce 1586 jako česká škola. Součástí dnešní školy je základní škola I. a II. stupně, školní družina a školní jídelna. Školu navštěvuje žáci z Šatova a okolních vesnic, zejména Havraníků a Hnanic. Zřizovatelem je Městys Šatov.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE - VYMEZENÍ KOMPETENCÍ

1. Školní metodik prevence

Školní metodik prevence zajišťuje realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci rizikových projevů chování. Vytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu. Přípravuje a realizuje adaptační programy pro žáky. Prezentuje výsledky preventivní práce školy. Předává odborné informace o problematice rizikových projevů chování, o preventivních projektech a programech ostatním pedagogickým pracovníkům školy.

2. Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům i žákům možnost poradit se o svých problémech, zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými, kteří porušují pravidla soužití ve škole i mimo školu. Vede individuální konzultace s dětmi, rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci. Jedná se sociálním odborem a konzultuje problémy s odbornými pracovišti SPC, PPP.

3. Ředitel školy

Ředitel školy sleduje efektivitu prevence rizikových projevů chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a realizuje personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě apod.

4. Pedagogičtí pracovníci

Pedagogové se v rámci výuky věnují rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, konzultací, osobních setkání a dalších možností komunikace.

5. Výchovná komise

Výchovná komise má za úkol řešit závažnější problémy chování a prospěch žáků, které nebyly vyřešeny, či nedošlo ke zlepšení dané situace v rámci předchozího postupu (opatření třídního učitele, členů ŠPP). Za svůj hlavní cíl si klade důsledně řešit rizikové projevy chování (šikana, záškoláctví, konfliktní jednání, závislostní chování, nekázeň, zhoršený prospěch apod.). V popředí zájmu výchovné komise je nastavení preventivních opatření k potlačení výskytu rizikových projevů chování. Jejím cílem není pouze udělovat žákům sankce za jednotlivé přestupky, ale též jim pomáhat zvládat jejich vážnější problémy. Výchovnou komisi obvykle tvoří zástupce vedení školy (ŘŠ nebo ZŘŠ), vybraní členové ŠPP a třídní učitel

C. ZÁKLADNÍ CÍLE STRATEGIE PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Cílem programu primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům a snížení rizika vlivů, které narušují zdraví osobnosti, sociální vývoj mládeže u návykových látek a gamblerství, rovněž snížení jejich dostupnosti. Důraz je kladen na záškoláctví a boj proti šikaně. Účinná prevence musí dále ovlivnit chování dětí a dospívajících ve smyslu podpory zdraví a nabízet hodnotné volnočasové aktivity. Při aplikaci programu vycházíme z obecných zásad efektivní primární prevence. Zaměřujeme se na environmentální výchovu, výchovu ke zdraví, na ochranu duševního zdraví a autorská práva, na ochranu člověka za mimořádných situací, na prevenci násilí a šikanu, na prevenci patologických jevů a MK, na estetickou a sexuální výchovu. Reagujeme také na aktuální situaci ve světě a obavy z nich plynoucí – válečné konflikty, migrace, kyberprostor, změny klimatu.

Věkově přiměřené různorodé a aktivizující metody

Efektivní prevence musí mít složku informační, postojovou a dovednostní.

V rámci těchto kategorií je nutno zabezpečit tyto činnosti:

- důsledné a soustavné vzdělávání žáků, učitelů a ostatních pracovníků ve školství
- osvěta rodičů v oblasti zdravého životního stylu, etické a právní výchovy
- utváření postojů ke společnosti, zdravému životnímu stylu a speciálně ke zneužívání drog u žáků
- vytváření optimálních podmínek pro vzdělávací proces, kdy je minimalizováno nepříznivé ovlivňování rozvoje schopností a osobnosti žáků
- vytváření důvěryhodných poradenských služeb pro žáky a rodiče, které jsou pro ně snadno dosažitelné a akceptovatelné
- dostatečnou nabídku hodnotných a pro žáky efektivních volnočasových aktivit
- uplatňování přiměřené represe

Velmi důležitá je koncepčnost a soustavnost vlivu na žáka s výraznou převahou pozitivních motivů, vzorů a aktivit posilující zdravé způsoby chování a osobní odpovědnost žáků za své zdraví.

Dodržování ustanovení Úmluvy o právech dítěte ve smyslu „práva dítěte na fyzický, duševní, morální, duchovní a sociálně zdravý rozvoj“ zajistí podmínky optimálního rozvoje žáků. Škola proto musí vynaložit všechny své síly na ochranu dětí před zanedbáváním výchovy a nedůslednou ochranou dětí před škodlivými vlivy.

Důležité je navozování příznivého psychosociálního klimatu ve škol. Tomu napomáhá také Etický kodex pedagoga ZŠ Šatov.

C. ZPŮSOB REALIZACE

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

k dispozici je knihovna s odbornou literaturou

každý se může zúčastnit školení, které je pro něj potřebné Spolupráce s ředitelkou školy:

- ředitelka školy bude garantem školních akcí
- škola poskytne místnost k realizaci jednotlivých úkolů, přednášek
- škola poskytne audiovizuální techniku a informační technologii
- umožní telefonické spojení s odborníky
- ředitelka školy pomůže zajistit finance na jednotlivé akce z rozpočtu škol a za pomoci finančních prostředků Městysu Šatov i Obecních úřadů Havraníky a Hnanice, dále i zapomoci organizací, sdružení a svazů v obcích.
- školní metodik prevence bude jednotlivé akce konzultovat s vedením školy

2. Způsob spolupráce ŠMP s ostatními pedagogy

- celý pedagogický sbor je seznámen s dokumenty ŠMP na pedagogické radě (Školní preventivní strategie školy, Preventivní program školy, jehož přílohou je Krizový plán a Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikany a dalších projevů rizikového chování)
- ŠMP zveřejňuje důležité dokumenty na webových stránkách školy, popř. v aplikaci Microsoft Teams (typy na aktivity do třídnických hodin aj.)
- třídní učitelé zahrnou problematiku do třídních schůzek (zavedeny pravidelné třídnické schůzky 2x měsíčně od 4. třídy)
- třídní učitelé zaznamenávají problémy řešené v rámci svých tříd, informují o zjištěných poruchách učení a chování
- třídní učitelé mohou využít pomoc ŠMP při nastavení třídních pravidel, popř. s náplní třídnických hodin.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a dokumenty ŠMP.

Rodiče jsou prostřednictvím webových stránek seznámeni s tím, kdo vykonává ŠMP a výchovného poradce a jejich konzultačními hodinami. Na webových stránkách jsou umístěny aktuální informace a dokumenty.

2. Aktivity pro rodiče

- zveřejňování důležitých dokumentů na webových stránkách školy
- slavnostní zahájení školního roku
- slavnostní ukončení školního roku
- rodičovské schůzky
- dny otevřených dveří
- dýňová stezka
- vánoční trhy

- advent v obcích Šatov, Havraníky, Hnanice
- školní ples
- školní akademie, Den matek
- setkání s rodiči předškoláků - MŠ Šatov a MŠ Hnanice
- sportovní turnaje žáků
- účast rodičů na besídkách
- společné akce pro rodiče a děti

III. SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY

- Policie ČR
- OSPOD Znojmo
- Městská policie Znojmo
- MÚ Znojmo
- PPP Znojmo
- SPC Brno, Ibsenova
- Charita Znojmo
- Dětská lékařka
- Spolupráce s Okresním metodikem prevence ÚP Znojmo
- SVČ Znojmo (DDM Znojmo) MŠ Šatov a Hnanice
- NP Podyjí

IV. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP Znojmo	Mgr. Martina Voborná	Jana Palacha 6,669 02 Znojmo, voborna@skolyjm.cz, 602 543 936
Policie ČR	Milan Půst	Pražská 59, 670 20 Znojmo, zn.oop.znojmo.podatelna@pcr.cz, 974 641 606
Městská policie	Ing. Bc. Ivan Budín	Jana Palacha 953/2, 669 02 Znojmo 2 reditel@mp.muznojmo.cz, 515 225 555
Správa Národního parku Podyjí	Tomáš Rothröckl	Na Vyhlídce 5, 669 02 Znojmo, info@nppodyji.cz, 515 282 240
SVP Znojmo	Mgr. Pavel Psota	Středisko výchoné péče Znojmo - LABYRINT Obroková 7, Znojmo, 669 02 svpznojmo@seznam.cz 778705133

E. Primární prevence, která je součástí ŠVP

I. stupeň

Prvouka:

- vztahy mezi členy rodiny, komunikace s neznámou osobou, péče o nemocné a handicapované
- vztahy v místě bydliště, důvěra a opatrnost
- fáze lidského života, respekt k časovým potřebám vlastních i jiných
- využití vhodnosti a nevhodnosti, škodlivé prostředí
- seznamování, podobnost a odlišnost lidí, vztahy, společenská pravidla, bezpečné chování a nebezpečí z neznalosti, zastrašování, šikana, agrese
- ochrana proti nemocem, zdravý denní režim, hygiena, rozmanitost stravy, účinek tabáku, alkoholu, kávy, drog aj. na organismus, pomáhající instituce, ochrana zdraví a čistota, vztahy mezi pohlavími v daném věku, pravidla slušného chování, zásady zdravé výživy, režim dne, bezpečnost mimo školu, využití volného času.

Přírodověda:

- lidské tělo, péče o zdraví, hygiena, racionální výživa, rovnocennost lidských ras, hlavní období lidského života.

II. stupeň

Přírodopis:

- poškození lidského organismu, nemoc, přenos, vstupní brány, nakažlivé nemoci, vlivy kouření, drog, přepínání, stresu, duševní hygiena, imunita, očkování
- stavba těla, funkce jednotlivých orgánů, hygiena jednotlivých soustav, nebezpečí pohlavních chorob a AIDS, imunita, odpovědné rodičovství
- rozmnožování organismu, fyziologie rozmnožování, proměnlivost a dědičnost.

Občanská nauka:

- naše škola a rodina, režim dne, zdravá výživa, využití volného času, role v rodině, tradice, zvyky
- náš region, naše vlast, lidé různých národností i menšin
- kulturní dědictví, zábavní kultura
- majetek, vlastnictví a hospodaření, majetková nerovnost, životní úroveň, rozdíly
- život ve společnosti, člověk a jeho začleňování, společenské vztahy, společenské vzorce chování, komunikace, agresivita
- člověk a morálka, mravnost, hodnoty, mravní odpovědnost, svědomí, sebevýchova, osobní kázeň, sebekontrola a sebeovládání, vztahy ve škole, školní řád, přátelství, vztahy mezi chlapcem a dívkou a dospívajícími, zákon o rodině – odpovědnost rodičů za děti, postižené dítě – vztah k němu, společenské chování, právní ochrana, životní prostředí – jeho ochrana
- člověk a lidská práva, svoboda, rovnost, nerovnost, lidská práva.

Výchova ke zdraví:

- rodina a širší prostředí, postavení muže a ženy, mezigenerační konflikty, náhradní výchovná péče.
- rozvoj osobnosti, typy osobností, duševní a tělesné zdraví, situace ohrožující zdraví, vyrovnávání se s problémem
- péče o zdraví, osobní hygiena, únava, stres, relaxace, regenerace, aktivní pohyb
- sexuální výchova, první sex, kontakty, plánované rodičovství, rozhodování v sexuálním životě, nekoitální aktivity, antikoncepce, umělé přerušování těhotenství, pohlavní choroby, sexualita a zákon
- osobní bezpečí, bezpečné chování v sociálním kontaktu, chování v krizových situacích, dětská centra, linky důvěry aj.
- sebeobsluha, osobní hygiena, výživa a příprava pokrmů, zdravotní výchova, péče o dítě.

Tělesná výchova – 1. a 2. stupeň

- psychomotorická cvičení, cvičení zlepšující sociální komunikaci, fair play, dodržování pravidel

Výtvarná a hudební výchova – 1. a 2. stupeň

- estetická výchova, zařazení vhodných témat do hodin výtvarné a hudební výchovy a do hodin slohového výcviku, spolupráce.

F. EVIDENCE A EFEKTIVITA

Evidenci vede ŠMP. Součástí je řešení problémů se žáky, které zaznamenávají třídní učitelé.

Měření efektivity může probíhat: neformálními rozhovory s žáky i učiteli, výtvarné a slohové práce, schránka důvěry, sledování chování žáků ve vyučovacích hodinách, školních výletech či akcích školy, popř. formou dotazníků.

Vyhodnocení všech aktivit provádí ŠMP na závěr školního roku, zaznamenává formou výkazu v Systému evidence preventivních aktivit.

Mgr. Pavlína Nikolová, školní metodik prevence

Datum:

Podpis:

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy
Seznámení ředitelky školy s ŠPSS		
Seznámení pedagogického sboru školy s ŠPSS		